

CONCURS DE SOLUȚII

„Amenajarea spațiului suprateran Parcaj Universitate: proiect tehnic”

Tema Concursului

PREAMBUL

SCOPUL CONCURSLUI

OBIECTIVELE CONCURSULUI

DESCRIEREA AMPLASAMENTULUI

**CONDIȚII URBANISTICE ȘI DE PATRIMONIU: RESTRICȚII, PERMISIVITĂȚI,
RECOMANDĂRI**

CERINȚE OBLIGATORII

PREZENTAREA PROIECTELOR

ANEXĂ:

CRITERIILE APLICATE PENTRU STABILIREA PROIECTULUI CÂȘTIGĂTOR

PREAMBUL

Concursul este prilejuit de demararea în anul 2010 a șantierului pentru realizarea unui parcaj subteran în spațiul Pieței Universității.

Întrucât proiectul acestui parcaj a fost întocmit cu derogări de la prevederile Planului de Urbanism Zonal aprobat de Consiliul General al Municipiului București, Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România a solicitat autorităților:

- blocarea lucrărilor deoarece relațiile cu spațiul supraterran pe care le-au impus soluțiile tehnice ale subsolului erau nefirești și puteau afecta ansamblul urban al pieței
- organizarea unui concurs internațional de arhitectură care să confere soluții contemporane de punere în valoare a pieței și transformării ei într-o arie pietonală de care Bucureștiul duce lipsă.

Profitând și de faptul ca întreruperea lucrărilor de excavații a fost impusă de deschiderea șantierului arheologic, au fost convenite cu Municipiul București și proiectantul investitorului rezolvarea de comun acord a unor elemente funcționale ale parcajului care să nu greveze spațiul de la sol, autorizarea acestora și lansarea concursului de soluții pentru amenajarea spațiului public supraterran Parcaj Universitate.

SCOPUL CONCURSULUI

Concursul de soluții este inițiat și organizat de către Municipiul București în parteneriat cu Ordinul Arhitecților din România (OAR) și Filiala București a OAR, ca o procedură de achiziție publică, urmată de negociere fără publicarea unui anunț de participare cu câștigătorul desemnat de juriu, care conduce la atribuirea contractului de servicii de proiectare.

Scopul concursului îl constituie selectarea celor mai bune soluții de amenajare urbană a spațiului în raport cu cadrul arhitectural existent al Pieței Universității și cu noile determinări impuse de prezența parcajului subteran.

OBIECTIVELE CONCURSULUI

Concursul de soluții este deschis arhitecților din România și țările membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene, organizat într-o singură fază și are în vedere realizarea următoarelor obiective principale:

- integrarea echipamentelor și elementelor tehnice ale parcajului subteran în spațiul existent.
- remodelarea Pieței Universității ca spațiu urban pietonal, din punctul de vedere al organizării geometrice, al amenajărilor la sol, mobilierului urban, iluminatului și vegetației.

Concursul urmărește adaptarea inteligentă a spațiului și imaginii Pieței Universității la noile constrângeri de natură funcțională și tehnică, evitând excesele sau stridențele care să agreseze spiritul arhitecturii pieței.

Păstrând caracteristicile ei esențiale, proiectele trebuie să transforme Piața Universității într-un spațiu urban de calitate, cu un nivel ridicat de reprezentativitate, în care semnele istoriei să coexiste cu cele ale prezentului.

Amenajarea spațiului public va avea un caracter exclusiv pietonal (alei, spații

plantate, mobilier urban, iluminat, elemente de semnalizare etc.), astfel încât să corespundă exigențelor contemporane și valorii culturale a locului.

Se vor reintegra cele patru statui emblematice ale Pieței în noul cadru amenajat, păstrându-se astfel caracterul reprezentativ și monumental al acestui ansamblu protejat al capitalei.

Soluțiile vor propune valorizarea statutului urbanistic al Pieței Universității, îmbogățirea prestanței acestuia în configurația centrului orașului, amplificarea caracterului său cultural și memorial și, nu în ultimul rând, creșterea atractivității zonei publice adiacente.

DESCRIEREA ZONEI

Spațiul urban denumit Piața Universității este unul dintre puținele locuri publice de mare calitate din București. El este rezultatul contribuției atente, desfășurate de-a lungul a mai multor decenii, a unora dintre cei mai cunoscuți arhitecți, sculptori și peisagiști din țară și străinătate. Compoziția spațiului, planificată înainte de prima conflagrație mondială se supune unor reguli subtile care, chiar dacă scapă ochiului neavizat, îl încântă. Întreg ansamblul se dezvoltă în jurul unui ax de simetrie Nord–Sud, evazat spre bulevard pentru captarea luminii. Iar ca „parviu” al Universității din București, piața afișează un caracter reprezentativ lipsit de ostentație, delicat, aproape senzual. Nu întâmplător acest loc, împreună cu fostul ceas și noua fântână, face parte din reperele iconice ale Capitalei României.

Situl propus spre studiu se află în centrul capitalei și constituie, alături de Piața Teatrului Național și de piațeta din fața Universității de Arhitectură, una dintre spațiile publice cele mai reprezentative ale orașului.

Limitele suprafeței supuse intervenției (vezi ridicarea topografică sc.1:500 din Anexa 3 a documentației de concurs) sunt:

la Nord – fațada sudică a clădirii Universității;

la Sud – fațadele clădirilor ce bordează Strada Toma Caragiu, până la axul Străzii Ion Ghica, fațadele clădirilor monumentale care definesc hem ciclul pieței;

la Vest – axul Străzii Academiei;

la Est – axul bulevardului I.C. Brătianu.

Până la începerea șantierului pentru construirea parcajului subteran, spațiul ce face obiectul concursului era complet invadat de automobile parcate haotic. Suprafețele ce defineau planul orizontal erau dominate de asfalt și de trotuare de foarte proastă calitate. Elementul verde, prezent într-un procent mic, era definit de zone de iarbă neîngrijită și o plantație de aliniament formată din arbori (pe frontul sudic). Obiectele de signalistică urbană, stațiile de autobuz, precum și echipamentele de afișaj intrau în conflict vizual cu piesele valoroase ale ansamblului – cele patru statui și fronturile monumentale care determinau caracterul locului. Lipsa oricăror piese de mobilier urban îndepărta și mai tare pietonii de acest loc, devenit în timp cu adevărat neprimitor.

Modul și etapele de constituire a Pieței Universității, așa cum era configurată înaintea demarării lucrărilor la parcajul subteran, sunt prezentate mai pe larg în studiul istoric inclus în Anexa 5 a documentației de concurs.

CONDIȚII URBANISTICE ȘI DE PATRIMONIU: RESTRICȚII, PERMISIVITĂȚI, RECOMANDĂRI

Teritoriul afectat concursului face parte din zona centrului istoric al Municipiului București delimitată și definită prin Ordonanța Guvernului nr. 77/2001 și este, de asemenea, parte componentă a zonei protejate nr. 06 Bulevardul Regina Elisabeta–Bulevardul Kogălniceanu din subzona Cp1b. aprobată prin HCGMB nr. 279/2000. Regulamentul de urbanism al zonei protejate nu prevede reglementări speciale în afara celor obișnuite pentru astfel de spații. Câteva extrase din acest regulament:

Descriere – valoare: axa “monumentală” caracteristică pentru perioada de configurare a orașului “burghez” și element de modernizare a țesutului premodern.

Grad de protecție: maxim – se protejează valorile arhitectural-urbanistice, istorice și de mediu natural în ansamblul lor: trama stradală, fondul construit, caracterul și valoarea urbanistică; sunt permise intervenții care conservă și protejează valorile existente.

Intervenții:

- conservarea fronturilor și spațiilor constituite existente
- interzicerea rupturii de scară / gabarit
- recuperarea calității spațiului public prin eliminarea construcțiilor și amenajărilor abuzive
- reabilitarea spațiilor publice majore (scururi) și punerea în valoare a clădirilor monument sau a celor susceptibile a fi declarate monument (consolidare, restaurare, întreținere)
- protecția vegetației, refacerea spațiilor verzi agresate.

Utilizare:

- intervențiile asupra spațiilor plantate existente vor fi subordonate caracterului zonei și vor fi supuse aceluiași avize de specialitate ca și construcțiile
- se păstrează și se reface plantația de aliniament
- intervențiile vor conserva caracterul actual al vegetației
- curțile interioare accesibile publicului vor fi tratate cu plantații decorative inclusiv pe fațade.

Toate clădirile care mărginesc spațiul public sunt monumente istorice. Extras din Lista monumentelor istorice 2010, Municipiul București:

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresă	Datare
122	B-I-m-B-17893.01	Fundațiile ansamblului "Sf. Sava"	În Piața Universității; carou cadastral:13-14; CB(*)	sec. XVII – XVIII
123	B-I-m-B-17893.02	Necropolă	În Piața Universității; carou cadastral:13-14; CB(*)	sec. XVI - XVII
939	B-II-a-B-18672	Ansamblul de arhitectură "Bd. Elisabeta"	Bd. Elisabeta , între Bd. I. C. Brătianu și Bd. Schitu Măgureanu, sector 3, 5	sf. sec. XIX - prima jum. sec. XX
940	B-II-m-A-18673	Imobil cu birouri de raport	Bd. Elisabeta nr. 3, sector 3	1935
941	B-II-m-A-18674	Universitatea București	Bd. Elisabeta nr. 4 -14, sector 1	1869

942	B-II-m-A-18675	Banca Comercială Română, fostul Palat al Societății de Asigurări "Generală"	Bd. Elisabeta nr. 5, sector 3	1906
-----	----------------	---	-------------------------------	------

Potrivit punctului de vedere al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, document inclus în anexa 4 a documentației de concurs la poziția 04, prin avizarea descărcării de sarcina arheologică, obiectivele de la pozițiile 122 și 123 au fost scoase din Lista monumentelor istorice.

CERINȚE OBLIGATORII

De principiu, propunerile se vor orienta către soluții deferente față de cadrul arhitectural istoric al pieței.

- **Statui**

Statuile vor constitui elementul structurant al pieței. Statuia lui Mihai Viteazul va rămâne pe axul pieței; față de ea, celelalte statui vor fi repositionate – din motive ce țin de structura parcajului subteran – la distanțele indicate în planul atașat (puțin diferite față de situația inițială).

- **Vegetație**

Vegetația a constituit – cu excepția unei scurte perioade – un element specific al pieței. Conservarea acestei caracteristici istorice, necesitatea asigurării unui microclimat favorabil pe timpul verii, dar și a atenuării prezenței vizuale a unor elemente tehnice, fac oportună existența unei vegetații de diverse talii în piață.

Plantația de aliniament (arbori) pe trotuarul din fața clădirii Universității va fi menținută și eventual completată. Pe trotuarul din fața frontului de sud al pieței, pe aliniamentele curbe (hemiciclu), arborii vor fi plantați cât mai aproape de pereții de contur ai parcajului, concurenții urmând să propună justificat speciile și talia arborilor adaptați condițiilor de amplasare.

Pe Str. Toma Caragiu, arborii pot fi plantați în fața ambelor fronturi.

Suprafața totală verde recomandată de autoritatea de mediu pentru întreaga suprafață a zonei de studiu a concursului este de 2500 mp (cumulat: peluze, alveole plantate, jardiniere etc.). Vor fi apreciate soluțiile care vor da un răspuns echilibrat și nuanțat față de această cerință, integrând curent suprafețele de vegetație în ansamblul arhitectural creat.

Recomandăm concurenților ca soluțiile propuse să țină seama de acest deziderat, pornind de la suprafața existentă în momentul începerii șantierului și consemnată în planul zonei protejate nr.06 Bulevardul Regina Elisabeta – Bulevardul Kogălniceanu subzona Cp1b, aprobată prin HCGMB nr.279/2000, accesibilă pe pagina de internet www.pmb.ro la secțiunea **Urbanism** – Informarea publicului – Zone protejate construite - Zone protejate construite aprobate prin HCGMB nr. 279/2000 – 06 Elisabeta - Kogălniceanu.

- **Iluminat**

Se vor avea în vedere și se vor propune soluții de principiu, discrete, dar eficiente de iluminare a fațadelor și a întregului spațiu al pieței.

- **Mobilier urban**

Mobilierul urban este destinat funcțiunii pietonale a zonei; el va fi compatibil cu vocația cultural-istorică a locului, susținută prin reamplasarea celor 4 statui.

Formele și materialele pieselor de mobilier propuse vor fi clar precizate în imaginile de ansamblu și în piesele de detaliu. Se va ține seama de timpul scurt de execuție și de punere în operă a mobilierului urban.

Alături de elementele de mobilier, în proiect se vor da soluții pentru parapetele rampelor de acces în parcajul subteran, cutia supraterană a ascensorului de persoane, scara de acces la primul nivel al subsolului, integrarea volumului suprateran al exhaustorului general în spațiul amenajat, precum și pentru plantația înaltă.

- **Accese auto**

Rampele vor fi poziționate conform planului de subsol pus la dispoziție de către proiectantul parcajului subteran.

- **Scara și ascensorul de persoane**

Vor fi amplasate conform planului subsolului 1 cu rezolvări locale, care sunt la latitudinea concurenților (geometrie, material).

- **Stațiile RATB**

Vor fi amplasate în principiu pe amplasamentele existente cu mențiunea că este la latitudinea concurenților să propună spații acoperite pentru pasageri (se pot păstra și actualele construcții ale adăposturilor pentru pasageri). În cazul când se propun adăposturi, acestea vor fi tratate și amplasate cât mai discret și neutru pentru a nu obtura sau denatura vizibilitatea, mai ales a statuiilor. Toate celelalte elemente de mobilier existente pe amplasament (chioșcuri, tonete, panouri publicitare sau de orientare) vor fi ignorate.

- **Elemente tehnice**

Gurile de ventilație ale parcajului subteran (exhaustor general) vor fi amplasate conform planului.

Având în vedere că acestea pot depăși cota solului, ele vor fi disimulate în teren - inclusiv prin denivelări ale acestuia, sau alte soluții alese de concurenți - pentru ca prezența lor în vecinătatea statuiilor să fie cât mai discretă.

Același principiu de integrare și disimulare este valabil și pentru celelalte elemente tehnice situate la sol (accese în subteran, canale, parapete etc.)

- **Acces la sediul Băncii Comerciale Române-Erste**

Se va asigura un acces al mașinii cu valori (de câteva ori pe zi) în curtea băncii, situate pe Str. Toma Caragiu.

- **Alte accese accidentale**

Se va prevedea posibilitatea unui acces auto, pentru mașini de intervenție și cu caracter excepțional pentru riverani.

- **Marcarea la sol a vestigiilor Academiei Domnești**

Se lasă la libertatea concurenților de a oferi soluții pentru această recomandare.

PREZENTAREA PROIECTELOR

Proiectele vor cuprinde:

1. maxim 3 planșe rulate în ambalaj/tub
2. un deviz estimativ al lucrărilor, în limba română și/sau în limba engleză, redactat pe hârtie albă format A4 și capsat (prins) de planșa nr. 1, detaliat mai jos.

3. un plic secretizat (lipit) alb, opac, format A4 conținând:

- formularul de participare completat, tipărit, semnat și ștampilat
- CD (disc optic) conținând:
 - imaginile planșelor micșorate - format *.jpg*, rezoluție 72-100 dpi,
 - textul de prezentare a soluției propuse în format *.doc*,
 - formularul de participare conform art. 2.2.7 în format *.doc*

Planșele vor avea format 85 x 170 cm, din hârtie albă, paginate pe orizontală (peisaj), necășerate pe suport rigid și vor cuprinde următoarele piese:

- plan de situație cu vecinătăți, scara 1:500;
- plan de amenajare a ariei de studiu delimitate, cu indicații pentru vegetația, aleile și obiectele propuse, materiale și tehnici utilizate, scara 1:200;
- minim două secțiuni relevante prin spațiul amenajat, scara 1:200, dintre care obligatoriu secțiunea transversală în axul Str. Toma Caragiu și secțiunea în lungul Bulevardului Regina Elisabeta; în funcție de soluție, pot fi incluse secțiuni locale la scara 1:200;
- ilustrarea soluției cu imagini de ambianță (minim 2 perspective, fotomontaje) în tehnică la alegere;
- plan-scenariu iluminat nocturn, scara 1:1000 - 1:1500;
- detalii obligatorii: ale parapetului rampelor de acces la garajul subteran, ale anvelopei liftului, ale scării de acces la primul nivel de subsol al garajului, ale racordului de exhaustare centrală cu amenajările adiacente, de rezolvare a plantației înalte perimetrale din zona hemiciclului, scara 1:10 sau la o scară care să permită înțelegerea detaliului;
- design piese relevante de mobilier urban, platforme stații de transport public sau alte instalații, locuri de stat, coșuri de gunoi, corpuri de iluminat, scara la alegere;
- text de prezentare a soluției – echivalent a maxim 2 formate A4, integrat în planșe, în limba română și/sau în limba engleză. Acesta va constitui baza de negociere pentru încheierea contractului de servicii de proiectare cu câștigătorul concursului. În situația în care câștigătorul a prezentat numai versiunea în limba engleză, are obligația ca la negociere să prezinte traducerea legalizată a documentului în limba română;
- un deviz estimativ al lucrărilor, în limba română și/sau în limba engleză. Acesta va constitui baza de negociere pentru încheierea contractului de servicii de proiectare cu câștigătorul concursului. În situația în care concurentul optează pentru versiunea în limba engleză, are obligația ca la negociere să prezinte traducerea legalizată a documentului în limba română;
- alte elemente, la alegerea concurenților, considerate importante pentru transmiterea soluției propuse.

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE URBANĂ
ARHITECT ȘEF AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
Arh. Gheorghe PĂTRAȘCU

ORDINUL ARHITECTILOR DIN ROMÂNIA
FILIALA TERITORIALĂ BUCUREȘTI
PREȘEDINTE
Prof. dr. arh. Mircea OCHINCIUC